

Abstrakt prelekcji:

Sektor leśno-drzewny widziany z okien SITLiD-u

dr inż. Andrzej Kundzewicz,

W referacie przedstawiono perspektywę SITLiD u na sektor leśno-drzewny w Polsce i zasygnalizowano najważniejsze problemy. Nasz kraj różni się tu od szeregu innych państw UE (takich jak Francja, Finlandia i Szwecja), w których ci sami właściciele gospodarują zarówno lasem, jak i zakładami przetwórstwa drzewnego. W Polsce struktura właścicielska jest rozdzielona, więc potrzebna jest dobra współpraca leśników i drzewiarzy, dzięki której można by osiągnąć synergii i współkorzyści. Kiedy na rynku drzewnym panuje dekonunktura, warto czasowo ograniczyć pozyskanie drewna. Natomiast ustalenie wieku rębności wiązać się może z zapotrzebowaniem tartaków na określone sortymenty wymiarowe. Koncepcja zrównoważonego rozwoju oparta jest na trzech filarach - produkcyjnym, przyrodniczym i społecznym, które powinny być w równowadze. Tymczasem, w ostatnich latach zaobserwowano w sektorze leśno-drzewnym w Polsce silną dynamikę wzrostu filaru społecznego, co zakłóca równowagę z pozostałymi filarami. Zagrożeniem dla przemysłu drzewnego jest niedostatek surowca, a także jego wysoka cena. Wyłączenie z pozyskania 20% powierzchni lasów, obejmujące drzewostany przeszłorębne, rębne i bliskorębne, czyli te o największej miąższości, znacznie ograniczy wolumen podaży drewna.

Przez lata wypracowane zostały solidne relacje polskich zakładów drzewnych z hurtowymi odbiorcami. Producenci są elastyczni, podejmując się wszelkich, często nietypowych, a więc trudniejszych zamówień. Jednak w relacjach między polskimi producentami, a zachodnioeuropejskimi odbiorcami znacznie zmniejszyły się wolumeny. Odbiorcy żądają obniżki cen, podczas gdy producenci powinni ceny podnieść, by nie dopłacać do interesu. Podobne problemy dotyczą innych dziedzin przemysłu drzewnego: meblarstwa, płyt drewnopochodnych, drzwi i okien, podłóg czy opakowań. Również w tych tradycyjnie silnych w Polsce dziedzinach, koszty wyraźnie wzrosły, a zyski dramatycznie zmalały, stawiając pod znakiem zapytania opłacalność produkcji.

Zmiana klimatu jest zagrożeniem dla polskich lasów, a szczególnie dla monokultur sosnowych, które dominują w naszym kraju. Doraźnie można się spodziewać większej dostępności surowca drzewnego z interwencyjnego pozyskania w lasach, które nie radzą sobie ze skutkami zmiany klimatu. Co pewien czas (i częściej niż kiedyś) gwałtowność wiatrołomów przybiera rozmiary katastrofy (np. w sierpniu 2017 r.). Okresowy dostatek surowca drzewnego nie może jednak przestąpić długoterminowej perspektywy zaopatrzenia przemysłu drzewnego w surowiec. Z drugiej strony, tylko pozyskanie w odpowiednim czasie drewna z lasów osłabionych wskutek gradacji kornika ostrozębnego, czy masowego występowania jemioty, pozwoli dostarczyć przemysłowi drzewnemu pełnowartościowego surowca. Brak takiej reakcji spowoduje, że ten surowiec przestaje być pełnowartościowy, a posusz zwiększa zagrożenie pożarowe. Takie sytuacje wymagają bliskiej współpracy leśników i drzewiarzy.

210
LAT TRADYCJI
SGGW

WOOD
– the material
of the 21st century

Właściwe zarządzanie lasami i produkcją wyrobów z drewna wpisuje się w politykę klimatyczną i środowiskową UE. Magazynowanie CO₂ w drewnie i substytucja materiałów o wysokim śladzie węglowym przez drewno pomaga w ograniczeniu zmiany klimatu. Każdy m³ pozyskanego drewna może zapobiec emisji ok. pół tony CO₂, poprzez zastąpienie tworzyw sztucznych, cementu i stali drewnem, w którym CO₂ jest związane. Aktywne, zrównoważone zarządzanie lasami i wyrobami z drewna w UE ma wielkie znaczenie dla redukcji problemów związanych ze zmianą klimatu, a także dla poprawy różnorodności biologicznej, konkurencyjności i odporności obszarów miejskich. Zmiany klimatu i zmiany społecznego podejścia do lasów i przemysłu drzewnego są szansą na nowe otwarcie.

210
LAT TRADYCJI
SGGW

WOOD
– the material
of the 21st century